

Др Дариа Даниелс Шкодник, декан Одбрамбеног колеџа НАТО-а

Моћ образовања

Одбрамбени колеџ НАТО-а (NATO Defense College – NDC) у Риму најважнија је образовна институција Северноатлантског савеза. Како доприноси раду и активностима Алијансе разговарали смо са деканом др Дариом Даниелс Шкодник, првом женом на тој високој дужности од оснивања колеџа 1951. године.

На почетку разговора др Дариа Даниелс Шкодник истиче да изузетност ове институције чини везаност за идеју коју је пре више од 60 година изнео генерал Двајт Ајзенхауер, први Врховни савезнички командант за Европу. Он је уочио потребу за новом међународном институцијом са јединственом образовном мисијом: да припрема официре и званичнике способне за прилагођавање новом безбедносном окружењу НАТО-а. Од оснивања 1951. године, Колеџ постаје најважнија образовна институција за обуку будућих лиде-

ра Савеза и обезбеђење академске изузетности у области студија безбедности.

■ *Шта су приоритети Одбрамбеног колеџа у остваривању образовне мисије?*

– Визија генерала Ајзенхауера актуелна је и данас као и увек, и ми настављамо наше непрекидно трагање да његову визију колеџа прилагодимо реалности нашег времена. Наравно да се безбедносно окружење знатно променило од 1951. године и да је и колеџ

еволуирао. Од самог почетка, међутим, предвиђање дато у изворним Стратешким смерницама Северноатлантског савета и Војног комитета обезбеђује одговарајућу институционалну основу за динамичан и сврсисходан допринос колеџа у три кључна приоритета: делотворности и јединству Алијансе, стратешком промишљању политичко-војних питања и образовању, студијама и истраживању у функцији остваривања ширих циљева Алијансе.

У том општем оквиру Одбрамбени колеџ такође подржава активан програмски приступ који подразумева контакте са другим образовним институцијама.

Сви се надамо да рат неће бити вођен у блиској будућности и да ће главно улагање НАТО-а бити у образовање и обуку. Одбрамбени колеџ, у спрези са стратешким командама, биће инструмент у ове две кључне области, настојећи да сачува оно што смо научили у време кризе. Ми треба да сачувамо способност за дијалог култура – не само култура народа, већ и институција – да би сачували мир и стабилност. У том циљу волела бих да видим веће учешће и веће ангажовање, које укључује земље Западног Балкана, и ја позивам ваше институције у области међународне безбедности да траже заједнички ангажман са НАТО Одбрамбеним колеџом у будућности. Надам се да ваш љубазни позив за овај интервју може бити добар почетак и хвала вам за ову прилику.

■ *НАТО Одбрамбени колеџ сироводи истраживања о најважнијим безбедносним и војним питањима који се тичу НАТО. Које теме су данас на врху дневног реда?*

– Одељење за истраживање даје анализе и мишљења о актуелним и отвореним питањима од значаја за особље у штабу НАТО и политичко руководство земаља чланица. Наша истраживања служе да обогате политичку и академску дебату о безбедносној и војној политици, нудећи практичне политике за актуелне теме везане за НАТО, ради информисаности доносилаца одлука у Алијанси и шире. Рад Одељења за истраживање може да осветли аргументе за и против, предности и мане, препреке и могућности, присутне у алтернативним политичким приступима који могу бити разматрани.

Набројају нека од најважнијих питања и проблема која ће бити у фокусу текућих и планираних истраживања. Како ће на НАТО утицати уравниотежавања америчких безбедносних приоритета у азијско-пацифичком региону? Шта ће бити стратешко усмерење Алијансе после повлачења снага ISAF из Авганистана 2014? Пратићемо такође будућу сарадњу са Русијом, нестабилности на Блиском истоку и њихове импликације на Медитерански дијалог, грађански рат у Сирији, као и Иран и његове нуклеарне амбиције. Међу нашим приоритетима биће и сајбер безбедност, кооперативна безбедност и даљи развој политике партнерства, обука за управљање кризама и образовање, поморска безбедност и НАТО мисије. Све у свему, ми заиста живимо у занимљивим временима.

■ *Каква је сарадња са институцијама партнерских земаља, посебно Западног Балкана?*

– Ово је јединствена установа не само у образовању, већ, како сам напоменула, у стратешким истражи-

вањима и пружању помоћи у овој области. Одбрамбени колеџ НАТО-а је платформа за дијалог међу културама, религијама и идеологијама. У нашим академским програмима настојимо да искористимо трансформацијску моћ образовања. На нашим вишим курсевима често смо имали учеснике из Западног Балкана – из Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније и Србије.

■ *Какви су изгледи за унапређење сарадње са одговарајућим институцијама у Србији?*

– Србија је важан партнер за НАТО, због њене стратешке улоге у постизању мира, стабилности и помирења у региону Западног Балкана. Она има позитивну улогу у промовисању стабилности у региону, радећи на томе конструктивно са суседним земљама.

Као чланица Партнерства за мир од 2006, Србија развија сарадњу са НАТО у разним областима: безбедности, реформи сектора одбране и безбедности, науци, животној средини и информисању јавности. Сарадња је обострано корисна, као и за регион Западног Балкана.

Навешћу неке заједничке активности које би могли даље унапређивати. Школа националне одбране посетила је Одбрамбени колеџ у јуну 2012. године, предвођена државним секретаром и начелником школе. Истраживачки Програм *Партнерства за мир* је вредан допринос сарадњи са институцијама на Западном Балкану, као што су војне академије, универзитети и истраживачки центри. Од 2011. године два учесника из Србије похађала су Виши курс Одбрамбеног колеџа. Конференција команданата акаде-

НАУЧЕНЕ ЛЕКЦИЈЕ

Постало је јасно да ће образовање и обука бити још важнији ако желимо да осигурамо спремност Алијансе и јединство у будућности. Одбрамбени колеџ НАТО-а је добро позициониран за важну улогу да обезбеди да искуство стечено заједничким радом не буде изгубљено, али и да промовише вредности НАТО заједнице и олакша постизање консензуса с нашим партнерима.

САМОУВЕРЕНОСТ

Узбуђена сам што водим најважнију стратешку институцију Алијансе за академске послове у овако пресудном тренутку. Наставићу у настојањима да се искористи трансформациона моћ образовања. Моја чврста намера је да дам позитиван допринос да напори колеџа остваре своју основну мисију ефикасно и успешно и уверена сам да ће тако и бити.

мија и института одбране, у организацији Одбрамбеног колеџа, може да помогне успостављању ближих веза у области високог образовања. У том погледу могли би сви да радимо боље. Имате отворен позив да учествујете.

■ *Ви сте прва жена декан од оснивања Одбрамбеног колеџа пре више од 60 година. Шта то значи за Вас и колеџ?*

– Тачно је, од почетка није било жена у врху Одбрамбеног колеџа. Мени је поверена та престижна функција од моје земље Словеније и 28 НАТО савезника. Иако сагледавам ствари у далеко ширем контексту него што је само родно заснована перспектива, тај фактор ми може обезбедити још већу пажњу него што би иначе био случај. Захвална сам на томе. Ово је ново поглавље за Одбрамбени колеџ, са првом женом деканом, чиме се повећава нагласак НАТО-а на родној равноправности на кључним позицијама. Савез и његови партнери предузимају акције за подршку имплементацији Резолуције 1325 Савета безбедности УН – Жене, мир, безбедност. НАТО такође препознаје да, ако је рат био већином мушки посао вековима, мир треба да омогући и мушкарцима и женама да граде часно и поштено друштво за свако људско биће. ■

Раденко МУТАВЦИЋ
Снимила Стефана САВИЋ

Посета Одбрамбеног колеџа НАТО

Србија фак

П олазници 123. класе Курса за више официре, наставно особље и представници менаџмента Одбрамбеног колеџа НАТО из Рима, током боравка у дводневној наставној посети Министарству одбране и Војсци Србије, присуствовали су у Дому Гарде на Топчидеру презентацијама спољне, безбедносне и одбрамбене политике Србије, сарадњи са КФОР-ом, учешћу Србије у мултинационалним операцијама и организацији рада и наставном програму Високих студија безбедности и одбране, највишем облику усавршавања у систему одбране Србије.

У поздравној речи, државни секретар Зоран Ђорђевић истакао је да „приступ који исказујемо последица је нашег чврстог опредељења за наставак и константно унапређење и до сада веома интензивне сарадње са Северноатлантским савезом, кроз механизме Програма *Партнерство за мир*“. Та сарадња се веома успешно одвија, не нарушавајући војну неутралност Србије, коју је прокламовала Народна скупштина 2007. године, оценио је државни секретар Ђорђевић.

Миомир Удовички, помоћник министра спољних послова за безбедносну политику говорио је о путу Србије у Европску унију, партнерским програмима са државама у региону и ситуацији са Косовом, која је изазвала велику пажњу официра на усавршавању у НАТО колеџу.

Помоћник министра за политику одбране Мирослав Јовановић објаснио је како Србија сарађује са НАТО, ЕУ и другим међународним организацијама, истичући да сви аранжмани доприносе развоју одбрамбених потенцијала Србије и подстичу мирно окружење у региону и шире. У том погледу Србија је укључена у рад бројних регионалних иницијатива, а све је запаженије и њено учешће у мировним мисијама УН и ЕУ. Јовановић је истакао да очекује развој сарадње са Европском одбрамбеном агенцијом, даље интензивирање активности у оквиру Програма *Партнерство за мир* и представио потенцијале Србије за унапређење међународне војне сарадње.

Генерал-мајор Војин Јондић, начелник Управе за оперативне послове Генералштаба (Ј-3) говорио је о учешћу Војске Србије у мултинационалним операцијама и о сарадњи са

ПОТПУКОВНИК АЛБЕРТО ЛЕТО, НАЧЕЛНИК УПРАВЕ ЗА ОДНОСЕ СА ЈАВНОШЋУ ОДБРАМБЕНОГ КОЛЕџА НАТО

Имали смо исцрпне презентације, много питања и отворене разговоре о важним безбедносним питањима као што су питање Косова, економије, спољне, безбедносне и одбрамбене политике Србије. То је од великог значаја како за наставни кадар колеџа тако и за полазнике курса. Истичем и врло добре импресије о напорима Србије да допринесе безбедности у региону. Србија може пуно да уради за мир и безбедност на Балкану, што ће допринети и њеном бржем придруживању Европској унији.

тор стабилности

КФОР-ом, а пуковник Слободан Јоксимић о програмима Високих студија безбедности и одбране, највишег облика усавршавања у систему одбране.

Након презентација и дискусија о бројним безбедносним питањима значајним за Србију, регион и евроатлантске интеграције, помоћник министра Јовановић оценио је да су Министарство одбране и Војска Србије у току ове године, у региону и на ширем међународном плану, препознати као поуздан партнер, што је свеукупно допринело изградњи поверења, безбедности и стабилности. ■

Б. МИЉИЋ

ДР ДАРИА ДАНИЕЛС ШКОДНИК, ДЕКАН ОДБРАМБЕНОГ КОЛЕЏА НАТО

На вишим курсевима у Одбрамбеном колеџу у Риму имамо представнике 34 земље који нису само из земаља чланица Алијансе. Имамо полазнике из Медитеранског дијалога, Истанбулске иницијативе али и из Пакистана, Монголије као и представнике других глобалних партнера.

Циљ наших регионалних посета, где први пут долазимо у Србију, јесте да боље схватимо друге земље и окружење. Безбедност је ствар повезаности земаља и веома је важно да разговарамо и свим важним питањима. Такође је циљ да наши полазници курса што боље схвате ваш напредак, вашу одбрамбену политику, учествовање у свим процесима и уопште спољну политику Србије. Истичем да смо ту прилику искористили на најбољи начин и очекујемо посету делегације вашег Универзитета одбране да подстакнемо даљу сарадњу и да Србија пошаље још својих представника на наш колеџ.

